

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jn festiuitatib[us] sanctoru[m] Me[n]sis mar.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A
Postilla

Missus est angelus gabriel a deo in ciuit. 22. Lucę. 1. Historia huius euangelij facta est anno christi. 1. vsuali. viij. kalendas Aprilis. feria. vi. luna. xv.

indici. iij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Lucas in eo. ca. q. an. gelus gabriel apparuit caebarie in a templo dicens: Me tunc meas gabaria: q. nia exaudita est de precatio tua: et vt or tua Delicabec pariet tibi filium: et vocabis nomen ei. Joannes: et erit magnus corā dō.

Nil lo tempo re: Missus est angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee.

leg cui nomen nazareth ad virginē desponsatā viro: cui nomē erat ioseph de domo dauid: et nomē g.

vgis maria. Et ingressus angelus ad b

nomē virginis maria. 2. yra. 2. au.

tem hic ponatur tot nomina propria: scilicet angeli missi: virginis ad quam missus fuit: sponsi sui: et loci: hoc quidem fuit ad ostendendum certitudinem historie. b. Et ingressus angelus ad eā dixit. Bona. Et hoc patet q. nō erat foris in publico. Unde Bernardus sup. Dis. sus est: dicit q. ingressus in secreto cubiculo vel clauso super se ostio orabat patrem in abscondito. Si enim conceptio precuratoris fuit denunciata patri occu. 2. u. 1. a. pato in sacro officio: vt habetur in euangelio: multo probabilius est q. conceptio saluatoris denunciata fuit virginī in deuotione et oratione actualiter existenti. Immo aliqui doctores volunt: q. beata virgo maria illud dictum propheticū actu legit quod habetur in prophetia. Ecce virgo concipiet et pariet filium: quando angelus ad eam intrauit dicens.

herodi: quid iudeis posset ascribi si natū ex adulterio viderentur persequi? Itē vt puer natus a ioseph nutritur: vnde dicitur pater eius: quia nutritus eius fuit. Secūdo ex parte matris: vt sūm Ambrosium per hoc ab in famia liberaretur. Item sūm Hieronymum: vt virginī a ioseph exhibere tur ministerium. f. Cui nomen erat ioseph de domo dauid: ad ostendendum q. christus descendit de semine dauid: sicut fuerat p. prophetas predictus. Nam maria et ioseph cui desponsata fuit: erant de eadem tribu: scilicet ipsius dauid. Iungebantur em vt frequentius mulieres viris de tribu sua. g. Et

tem hic ponatur tot nomina propria: scilicet angeli missi: virginis ad quam missus fuit: sponsi sui: et loci: hoc quidem fuit ad ostendendum certitudinem historie. b. Et ingressus angelus ad eā dixit. Bona. Et hoc patet q. nō erat foris in publico. Unde Bernardus sup. Dis. sus est: dicit q. ingressus in secreto cubiculo vel clauso super se ostio orabat patrem in abscondito. Si enim conceptio precuratoris fuit denunciata patri occu. 2. u. 1. a. pato in sacro officio: vt habetur in euangelio: multo probabilius est q. conceptio saluatoris denunciata fuit virginī in deuotione et oratione actualiter existenti. Immo aliqui doctores volunt: q. beata virgo maria illud dictum propheticū actu legit quod habetur in prophetia. Ecce virgo concipiet et pariet filium: quando angelus ad eam intrauit dicens.

2. u. 1. a.

Esā. 7. b.

Pat. 2.

In Festo Annūciationis Marię virgi.

E a **A**ue gratia plena. Quod exponit Hiero. in sermone de Assumptione. Et bene plena: quia ceteris p partes presta- tur gratia: marie do tota se simul infudit plenitudo gratie. Item ista gratia non so- lum implevit eius mentem: sed etiam ventrem: inquam singulari gra: non tñ per essentiam/ potentis et presen- tiaz qualiter est in omnib⁹ rebus: nec solum per gratiaz eo modo quo ē in sanctis hominib⁹: sed etiam per car- nis assumptione: quia corp⁹ deitati unitum fuit forma- tum de beate virgi- nis purissimis gut- tis sanguineis: et in- tra virginis viscē- ra latuit nouē men- sibus. **B**ene- dicta tu in muli- eribus. **A**ya. id est p omnibus mu- lieribus: nā et mu- lieres benedicuntur in te sicut viri in fi- lio. **S**orra. Sunt enim aliquę mulie- res benedictę quia virgines: sed nō fecū- de: alię fecū de: sed nō virgines: sed bec simul virgo et fecunda. **C** **A**ue cum audisset tur. est. **A**ya. Beata vgo Ma- ria solita erat videre angelos: ideo de ap- paritiōe angeli nō fuit admirata vlturba- ta: sed de salutatiōe insolita: quia nihil mi- rabilius est vere humili q̄ sua exaltatio: et ideo cā beata virgo esset humillima: au- diens salutationem tantę excellentię tur- bata fuit: nō turbatione incredulitatis si- cut zacharias pater iōannis baptiste: sed turbata fuit turbatione admiratiōis: vnde sequitur. **D** **I**n sermone eius. scz angeli nō autē in visione. **E** **E**t cogi-

tabat qual⁹ esset ista salutatio. **A**ya. **A**ñ em turbata fuit: virginalē verecū- diam ostendit. **Q**uā autē cogitavit de salu- tatione: declarat prudentiā marie: et ideo angelus eam consolabatur dicens. **F** **M**e- timeas ma. **A**ya. de salutatione info- lita. **G** **I**nueni- sti em gra. apud deū. non solum p te: sed p toto gene- re hūano. **H** **E**c- ce cōci. in vtero. **A**ya. **H**ec pceptio facta est per virtu- tē spiritus sancti in- tra vterū virginis corpus filiū formā- tis. **I** **E**t pari- filiū. **A**ya. vgo per- manens i partu si- cut in conceptu. **K** **E**t voca. no- mē ei⁹ iesū. **A**ya. nō dicit impones: quia hoc nomē fu- it impositū a deo patre: vnde dicitur. Vocabitur tibi no- mē nouum quod os domini nomia- uit: sed illud nomē fuit diuulgatū per angelum ipsū Ma- rie et ioseph. **I**esū autē interpretat sal- uator. **U**nde dicit. Vocabis nomē eius iesū: Ipse em saluū faciet populum su- um a peccatis eorum. **L** **H**ic erit ma- gnus. qz magnus domin⁹. **U**nde dicit. Magnū dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. **M** **E**t filius altissimi vocabitur. **A**ya. id est ipse dei qui solus ē altissimus. **D**omo em altissimus est inter creaturas corpo- rales: sed angelus altior: deus autem so- lus altissimus. **U**nde dicit. Tu solus al- tissimus in omni terra. **N** **E**t dabit il- li dominus deus sedem dauid pa- tris ei⁹: et regnabit in domo iacob.

E **E**t cogi- tabat qual⁹ esset ista salutatio. **A**ya. **A**ñ em turbata fuit: virginalē verecū- diam ostendit. **Q**uā autē cogitavit de salu- tatione: declarat prudentiā marie: et ideo angelus eam consolabatur dicens. **F** **M**e- timeas ma. **A**ya. de salutatione info- lita. **G** **I**nueni- sti em gra. apud deū. non solum p te: sed p toto gene- re hūano. **H** **E**c- ce cōci. in vtero. **A**ya. **H**ec pceptio facta est per virtu- tē spiritus sancti in- tra vterū virginis corpus filiū formā- tis. **I** **E**t pari- filiū. **A**ya. vgo per- manens i partu si- cut in conceptu. **K** **E**t voca. no- mē ei⁹ iesū. **A**ya. nō dicit impones: quia hoc nomē fu- it impositū a deo patre: vnde dicitur. Vocabitur tibi no- mē nouum quod os domini nomia- uit: sed illud nomē fuit diuulgatū per angelum ipsū Ma- rie et ioseph. **I**esū autē interpretat sal- uator. **U**nde dicit. Vocabis nomē eius iesū: Ipse em saluū faciet populum su- um a peccatis eorum. **L** **H**ic erit ma- gnus. qz magnus domin⁹. **U**nde dicit. Magnū dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. **M** **E**t filius altissimi vocabitur. **A**ya. id est ipse dei qui solus ē altissimus. **D**omo em altissimus est inter creaturas corpo- rales: sed angelus altior: deus autem so- lus altissimus. **U**nde dicit. Tu solus al- tissimus in omni terra. **N** **E**t dabit il- li dominus deus sedem dauid pa- tris ei⁹: et regnabit in domo iacob.

E **E**t cogi- tabat qual⁹ esset ista salutatio. **A**ya. **A**ñ em turbata fuit: virginalē verecū- diam ostendit. **Q**uā autē cogitavit de salu- tatione: declarat prudentiā marie: et ideo angelus eam consolabatur dicens. **F** **M**e- timeas ma. **A**ya. de salutatione info- lita. **G** **I**nueni- sti em gra. apud deū. non solum p te: sed p toto gene- re hūano. **H** **E**c- ce cōci. in vtero. **A**ya. **H**ec pceptio facta est per virtu- tē spiritus sancti in- tra vterū virginis corpus filiū formā- tis. **I** **E**t pari- filiū. **A**ya. vgo per- manens i partu si- cut in conceptu. **K** **E**t voca. no- mē ei⁹ iesū. **A**ya. nō dicit impones: quia hoc nomē fu- it impositū a deo patre: vnde dicitur. Vocabitur tibi no- mē nouum quod os domini nomia- uit: sed illud nomē fuit diuulgatū per angelum ipsū Ma- rie et ioseph. **I**esū autē interpretat sal- uator. **U**nde dicit. Vocabis nomē eius iesū: Ipse em saluū faciet populum su- um a peccatis eorum. **L** **H**ic erit ma- gnus. qz magnus domin⁹. **U**nde dicit. Magnū dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. **M** **E**t filius altissimi vocabitur. **A**ya. id est ipse dei qui solus ē altissimus. **D**omo em altissimus est inter creaturas corpo- rales: sed angelus altior: deus autem so- lus altissimus. **U**nde dicit. Tu solus al- tissimus in omni terra. **N** **E**t dabit il- li dominus deus sedem dauid pa- tris ei⁹: et regnabit in domo iacob.

E **E**t cogi- tabat qual⁹ esset ista salutatio. **A**ya. **A**ñ em turbata fuit: virginalē verecū- diam ostendit. **Q**uā autē cogitavit de salu- tatione: declarat prudentiā marie: et ideo angelus eam consolabatur dicens. **F** **M**e- timeas ma. **A**ya. de salutatione info- lita. **G** **I**nueni- sti em gra. apud deū. non solum p te: sed p toto gene- re hūano. **H** **E**c- ce cōci. in vtero. **A**ya. **H**ec pceptio facta est per virtu- tē spiritus sancti in- tra vterū virginis corpus filiū formā- tis. **I** **E**t pari- filiū. **A**ya. vgo per- manens i partu si- cut in conceptu. **K** **E**t voca. no- mē ei⁹ iesū. **A**ya. nō dicit impones: quia hoc nomē fu- it impositū a deo patre: vnde dicitur. Vocabitur tibi no- mē nouum quod os domini nomia- uit: sed illud nomē fuit diuulgatū per angelum ipsū Ma- rie et ioseph. **I**esū autē interpretat sal- uator. **U**nde dicit. Vocabis nomē eius iesū: Ipse em saluū faciet populum su- um a peccatis eorum. **L** **H**ic erit ma- gnus. qz magnus domin⁹. **U**nde dicit. Magnū dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. **M** **E**t filius altissimi vocabitur. **A**ya. id est ipse dei qui solus ē altissimus. **D**omo em altissimus est inter creaturas corpo- rales: sed angelus altior: deus autem so- lus altissimus. **U**nde dicit. Tu solus al- tissimus in omni terra. **N** **E**t dabit il- li dominus deus sedem dauid pa- tris ei⁹: et regnabit in domo iacob.

E **E**t cogi- tabat qual⁹ esset ista salutatio. **A**ya. **A**ñ em turbata fuit: virginalē verecū- diam ostendit. **Q**uā autē cogitavit de salu- tatione: declarat prudentiā marie: et ideo angelus eam consolabatur dicens. **F** **M**e- timeas ma. **A**ya. de salutatione info- lita. **G** **I**nueni- sti em gra. apud deū. non solum p te: sed p toto gene- re hūano. **H** **E**c- ce cōci. in vtero. **A**ya. **H**ec pceptio facta est per virtu- tē spiritus sancti in- tra vterū virginis corpus filiū formā- tis. **I** **E**t pari- filiū. **A**ya. vgo per- manens i partu si- cut in conceptu. **K** **E**t voca. no- mē ei⁹ iesū. **A**ya. nō dicit impones: quia hoc nomē fu- it impositū a deo patre: vnde dicitur. Vocabitur tibi no- mē nouum quod os domini nomia- uit: sed illud nomē fuit diuulgatū per angelum ipsū Ma- rie et ioseph. **I**esū autē interpretat sal- uator. **U**nde dicit. Vocabis nomē eius iesū: Ipse em saluū faciet populum su- um a peccatis eorum. **L** **H**ic erit ma- gnus. qz magnus domin⁹. **U**nde dicit. Magnū dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. **M** **E**t filius altissimi vocabitur. **A**ya. id est ipse dei qui solus ē altissimus. **D**omo em altissimus est inter creaturas corpo- rales: sed angelus altior: deus autem so- lus altissimus. **U**nde dicit. Tu solus al- tissimus in omni terra. **N** **E**t dabit il- li dominus deus sedem dauid pa- tris ei⁹: et regnabit in domo iacob.

E **E**t cogi- tabat qual⁹ esset ista salutatio. **A**ya. **A**ñ em turbata fuit: virginalē verecū- diam ostendit. **Q**uā autē cogitavit de salu- tatione: declarat prudentiā marie: et ideo angelus eam consolabatur dicens. **F** **M**e- timeas ma. **A**ya. de salutatione info- lita. **G** **I**nueni- sti em gra. apud deū. non solum p te: sed p toto gene- re hūano. **H** **E**c- ce cōci. in vtero. **A**ya. **H**ec pceptio facta est per virtu- tē spiritus sancti in- tra vterū virginis corpus filiū formā- tis. **I** **E**t pari- filiū. **A**ya. vgo per- manens i partu si- cut in conceptu. **K** **E**t voca. no- mē ei⁹ iesū. **A**ya. nō dicit impones: quia hoc nomē fu- it impositū a deo patre: vnde dicitur. Vocabitur tibi no- mē nouum quod os domini nomia- uit: sed illud nomē fuit diuulgatū per angelum ipsū Ma- rie et ioseph. **I**esū autē interpretat sal- uator. **U**nde dicit. Vocabis nomē eius iesū: Ipse em saluū faciet populum su- um a peccatis eorum. **L** **H**ic erit ma- gnus. qz magnus domin⁹. **U**nde dicit. Magnū dominus et laudabilis nimis: et magnitudinis eius nō est finis. **M** **E**t filius altissimi vocabitur. **A**ya. id est ipse dei qui solus ē altissimus. **D**omo em altissimus est inter creaturas corpo- rales: sed angelus altior: deus autem so- lus altissimus. **U**nde dicit. Tu solus al- tissimus in omni terra. **N** **E**t dabit il- li dominus deus sedem dauid pa- tris ei⁹: et regnabit in domo iacob.

Lu. l. b

A Bora. in omnibus electis: quorum vniuersitas intelligitur per domum iacob: id est familia iacob: que rota recepta est in populum dei. **a** **C** In eternum. quia et hic per gratiam et in futuro per gloriam. **b** **C** Et regni eius non erit finis. **Ly.** Christus enim non solum in quantum deus: sed etiam in quantum homo regnabit in eternum: non solum super homines: sed etiam super angelos. **c** **D**ixit autem maria ad angelum: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco. **Lyra.** id est non cognoscere: propono: in illud quod dicunt doctores catholici. Beata virgo antequam desponsaretur ioseph: habuit obseruantiam castitatis: in desiderio: non tamen expresse. Sed cum postea deo ordinata esset desponsata ioseph: quod erat in simili proposito: si mulier emiserunt votum. **d** **C** Et respondens angelus dixit. Spiritus sanctus superueniet in te: et virtus altissimi mihi obumbrabit tibi. **Ideoque et quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. Et ecce belisabet cognata tua: et ipsa concepit filium in senectute sua: et hic mensis est sextus illi que vocatur sterilis. Eius enim sterilitas a tanto tempore erat quod non nisi sic vocabatur.**

L sed virtute spiritus sancti. **e** **C** Et Christus altissimus obumbrabit tibi. quia in beata virgine sub umbra carnis latuit deus deitatis. **f** **C** Ideoque et quod nascetur ex te sanctum. **Bora.** id est tua vera natura. **g** **C** Vocabitur filius dei. **Lyra.** non adoptiuus sicut alii: sed naturalis. **b** **C** Et ecce belisabet cognata tua. **Lyra.** cognata ipsa cognata filii in senectute sua. **Et** hic mensis est sextus illi que vocatur sterilis. **Eius enim** sterilitas a tanto tempore erat quod non nisi sic vocabatur. **d** **Quia non erit impossibile apud deum omne verbum. id est factum: quia dicitur deus dei facere. Unde dicitur. Dixit et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt.** **k** **D**ixit autem maria: Ecce ancilla domini. **Unde Bernardus.** Que est hec tam sublimis humilitas que cedere non nouit honoribus: insolescere gloria nescit: mater dei eligi: et ancillam se nominat. **l** **C** Et statim factum est: quia virtute dei concepit filium.

In festo sanctorum apostolorum philippi et iacobi euangelium. Joannis. xiii. a. quasi in principio.

a regnum eternum promissum dauid in hoc filio. **deus sedet dauid patris eius: et regnabit in domo iacob in eternum: et regni eius non erit finis.** **Lyra.** non dubitando de promisso implendo. **c** **D**ixit autem maria ad angelum. **Quomodo fiet istud: quoniam virum carnaliter cognoscam.** **d** **R**um non cognosco. **Et respondens angelus dixit ei: Spiritus sanctus superueniet in te: et virtus altissimi mihi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. Et ecce belisabet cognata tua: et ipsa concepit filium in senectute sua: et hic mensis est sextus illi que vocatur sterilis. Eius enim sterilitas a tanto tempore erat quod non nisi sic vocabatur.** **Quia non erit impossibile apud deum omne verbum. id est factum: quia dicitur deus dei facere. Unde dicitur. Dixit et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt.** **D**ixit autem maria: Ecce ancilla domini. **Unde Bernardus.** Que est hec tam sublimis humilitas que cedere non nouit honoribus: insolescere gloria nescit: mater dei eligi: et ancillam se nominat. **Et** statim factum est: quia virtute dei concepit filium.